

VEZÉRCIKK

Egy globális párbeszéd kihallgatása

Nick Shepherd

Absztrakt

Vajon hogyan határozhatjuk meg saját helyzetünket helyi régészekként a globális régészet viszonylatában? Egyrészt a tudósok egy világméretű közösségéhez tartozunk, hivatásukat gyakorlók és aktivisták, akiknek a párbeszédei, vitái nemzeti határokat, kontinenseket, féltekéket és társadalmi osztályokat ívelnek át. Másrészt egy sajátos, helyi kontextusban helyezkedünk el, nemzeti és intézményes kapcsolatok rendszerében, amelyek önmaguk is különleges helyzetben vannak a világunkat felosztó törésvonalakhoz és szakadásokhoz képest: Észak és Dél, Nyugat és nyugat, fejlett és fejletlen gazdaságok, valamint uralkodó és alárendelt nemzeti csoportosulások tagjai. A betagolódásnak ezek a különböző formái gyakran meghatározó szerepet játszanak, amikor az arról a fajta régészetről van szó, amit mi is gyakorlunk, valamint arról, hogy hogyan férünk hozzá forrásokhoz és hálózatokhoz. A WAC-nak szervezetként egyik erőssége, hogy igen nagy figyelmet fordít azokra a különböző helyzetekre, amelyekben mi régészekként dolgozunk, és kreatívan gondolkodik arról, hogyan kezelje ezeket. A gyakorlatban ennek egy megnyilvánulási formája a WAC lista-szolgáltatás, ahol bárki előfizetként nyomon követhet egy globális párbeszédet lenyűgözően sokféle témában.

Az *Archaeologies* megújult külsővel és új kiadóval rendelkezik! A szerkesztőtársam, Anne Pyborn és én örömmel jelentjük be, hogy az *Archaeologies* a Pringer Press-hez került. A váltás több lehetséges előnyvel is jár a WAC tagok számára, valamint a folyóiratot a tudományos publikálás élvonalába juttatja.

CIKKEK

Az örökség meghatározása a nyíltan politikai fennhatóság alatt álló területeken: kommentár

Lynn Swartz Dodd

Absztrakt

A nyíltan politikai fennhatósága alatt álló területeken megváltozott régészet olyan helyzeteket és adatokat eredményez, amelyeket a régészeknek nem áll módjukban ellenőrizni sem most, sem később. Ez a fejtegetés azt az öt különböző leleplezett esettanulmányt vizsgálja, amelyek az *Archaeologies* 2.2 és 3.1 számában jelentek meg, valamint feltárja azokat az alapul szolgáló mozgatóerőket, amelyek egyrészt etikai terhet róhatnak a régészekre, másrészt minden bizonnyal feszült, akár veszélyes helyzeteket teremthetnek mások számára. Ezek lehetnek a régészeti örökség kezelésének szükségletei és kudarcai; az örökség egymásnak ellentmondó értékelései; szervezeti megszorítások az örökségre szánt források csökkentésével; a régészeti kutatási célok háttérbe szorítása a helyi gazdasági, politikai és társadalmi törekvések érdekében; és a régészeti szempontból meghatározott társadalmak komplex, határokon átnyúló valósága, amely bonyolultabbá teszi az örökségfejlesztést a modern keretek között. Akár részét képezik gyakorlatunknak vagy a célunknak az aktivista törekvések, illetve azok következményei, akár nem, nem létezik érték nélküli régészeti eredmény.

A bennszülött identitáspolitika rekonstruálása Chileben

Daniella Jofré P.

Absztrakt

A szóban forgó kutatás felteszi a kérdést, hogyan épített újjá a régészet társadalmi identitásokat anyagi kultúrára és etnikai csoportokra alapozva. Újabban a Tarapacá terület, Észak-Chile egyes bennszülött népei követelték Andok vidéki Els_ Nemzetként történ_ elismerésüket és ennek megfelel_ bennszülött jogaikat. A chilei kormány által kidolgozott, létez_ jogokat és programokat alkalmazva önmagukat szervezett helyi közösségként határozták meg. Követeléseiik megkérd_ jelezik a régészet tudományos ismeretek megalkotására és újraalkotására vonatkozó tevékenységét, és ennek társadalmi következményeit a föld, a víz és a kulturális örökség tulajdonjogával kapcsolatban. A latin-amerikai társadalmi kontextusban a régészet néha távol maradt a politikai szerepvállalástól, és attól, hogy következetesen el_ nyben részesítsen bizonyos történeti tényeket a többivel szemben.

Társadalomtudományként ennek a diszciplínának fel kell mérnie befolyását a régészeti eredményeken nyugvó identitások tekintetében, amelyeket gyakran a politika elidegenít, megváltoztat, és kisajátít, hogy a múltnak jelenben legitimizált reprezentációit hozza létre. Ez a tanulmány egy az identitáspolitikáról szóló vitát szorgalmaz azzal, hogy a chilei Aymara esetre, illetve az itt megjelen_ kisajátítási stratégiák létjogosultságára fókuszál.

Kulcsszavak: dél-amerikai régészet, bennszülött identitás, etnicitás, Aymara nemzet, Tarapacá, Chile.

Régészeti örökség Guatemalában: Iximche' romjainak kilátásai a bennszülöttek szemével

Lars Frühsorge

Absztrakt

Guatemalában az örökségben rejlő helyi lehetőségeket gyakran nem sikerül ismertetni. Ebben az írásban egy esettanulmányon keresztül mutatja be a szerző az Iximche' hegyvidéki területei és Tecpán, egy közeli bennszülött közösség közötti viszonyt. Bár Iximche' nem játszik fontos szerepet a helyi gazdaságban, jelentősége abból a szerepből fakadt, amelyet a legkülönbözőbb társadalmi és vallási kölcsönhatások színtereként töltött be. A helyhez kötődő spirituális kapcsolatok nyomai egészen a gyarmati időszakig visszavezethetők, és a maják ma is egész Guatemalából ide zarándokolnak, hogy szertartásokat hajtsanak végre. A helyiek, a pan-maja aktivisták és a nemzet számára ez a hely az identitás létrehozásának gócpontjává is vált. Iximche' romjai fontos szerepet játszanak a kollektív emlékezet megalkotásában, amely magában foglalja a külső szereplőket, pl. a keresztény egyházaktól, az államhatalomtól, a maja aktivistáktól és a régészeketől érkező eszméket is.

Ki volt az első? Nacionalizmus a szlovák és magyar régészetben és történettudományban

Eduard Krekovi

Absztrakt

A szlovákok és a magyarok 1918-ig mintegy 1000 éven át közös államban éltek. Ma a más-más országokban dolgozó régészek és történészek különböző kérdésekkel foglalkoznak, és a múltnak egymástól nagyon eltérő interpretációival szolgálnak. Az egyik fontos kérdés a szlávok és a magyarok Közép-Duna vidékre való érkezésének

id_pontja. Habár általánosan elfogadott, hogy a magyarok a szlávok érkezése után 350 évvel jöttek a területre, néhány magyar tudós hangoztat egy úgynevezett „kettős honfoglalást”, amelynek köze volt a magyarok és hunok közti kapcsolatokhoz. Következésképp találhatunk a szlovák régészeti irodalomban olyan állításokat, miszerint a szlávok már a negyedik században jelen voltak Szlovákia területén (vagy talán még korábban), vagyis a hunok előtt. Ez a tanulmány több elméletet vizsgál kritikus szemmel, amelyek egymással vitatkozó magyar és szlovák álláspontokat képviselnek, és megvizsgálja az egymásnak ellentmondó értelmezések társadalomtörténeti fogalmi gyökereit.

FÓRUM

A World Archaeological Congress nyugat-afrikai kilátásai: kihívások és törekvések
C.A. Folorunso

Absztrakt

A tanulmány azt vizsgálja, hogyan került a nyugat-afrikai terület a World Archaeological Congress korai történetébe és kialakulásába. Első sorban az őstörténet és Társtudományai Pánafrikai Szervezetének 9. Kongresszusához kapcsolódó eseteket ír le a szerző, amelyet 1983-ban tartottak Jos-ban, Nigériában. Az apartheid Dél-Afrika kérdése a találkozó plenáris ülésén merült fel. Ott egy olyan döntés született, amely elítéli az apartheid rendszert, és a dél-afrikai intézményekkel minden kapcsolat megszakítására szólít fel, valamint azon kollégák és intézmények bírálataira, amelyek kapcsolatot tartanak fenn Dél-Afrikával. Ez később meghatározta a WAC-nak a Dél-Afrikához füzés viszonyát, s ezt a szemléletet tették magukévá a southamptoni kongresszus rendezői is. Elre tekintve, hatalmas akadályok maradtak a nyugat-afrikai régészet számára, sok ezek közül természeti jellegű. A fenyegető vízum kötelezettség, a folyamatos krízisek és a forráshiányok mind megakadályozzák, hogy a nyugat-afrikai tudósok teljes mértékben részt vegyenek a globális tudományos életben.

Translated from Hungarian by Fruzsina Cech